

วิธีดำเนินการวิจัย และการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือ

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพตามความมุ่งหมาย ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

การศึกษาเตรียมงาน

การวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือภาษาไทยเกี่ยวกับการเมืองที่จัดพิมพ์ตั้งแต่วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ถึงวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2518" เป็นโครงการศึกษาวิจัยเนื้อหาของหนังสือดังกล่าวเพื่อให้ทราบวาทะและเดมมีเนื้อหาเกี่ยวกับอุดมการณ์ ทฤษฎีหรือปรัชญาในแนวหรือลัทธิการเมืองใด มีปริมาณมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ติดตามข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในวงการตลาดหนังสือ โดยสำรวจหนังสือที่จัดพิมพ์ขึ้นจากรานจำหน่ายหนังสือ สำนักพิมพ์ ร้านขายปลีกในมหาวิทยาลัย หอสมุดมหาวิทยาลัย และสำรวจจากรายชื่อหนังสือใหม่ของสำนักพิมพ์ และร้านจำหน่ายหนังสือ พร้อมกับติดตามอ่านบทวิจารณ์หนังสือใหม่ และข่าววงวรรณกรรมจากวารสาร และหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อรวบรวมบรรณานุกรม หนังสือทางการเมืองในช่วงระยะเวลาดังกล่าว

การสร้างเครื่องมือวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือ

การวิจัยมุ่งวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือแต่ละเล่มว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับอุดมการณ์ ทฤษฎีหรือปรัชญาทางการเมืองในลัทธิใด มีปริมาณมากน้อยเพียงใด ดังนั้นการวิเคราะห์จึงต้องกำหนดขอบเขตของหัวข้อเนื้อหาทางการเมืองเพื่อนำมาเป็นเกณฑ์ หรือเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้โดยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยตามลำดับขั้นดังนี้

- ขั้นที่ 1 ศึกษาขอบเขตของลัทธิการเมือง เพื่อกำหนดหัวข้อเนื้อหาทางการเมือง
- ขั้นที่ 2 ศึกษาความหมายของหัวข้อเนื้อหาทางการเมือง
- ขั้นที่ 3 นำหัวข้อทางการเมือง และความหมายให้บุตรคุณวุฒิตรวจแก
- ขั้นที่ 4 เขียนตารางวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือทางการเมือง
- ขั้นที่ 5 พิจารณาตารางวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือทางการเมือง

การดำเนินการสร้างเครื่องมือวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือทั้ง 5 ขั้นนี้มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาขอบเขตของลัทธิการเมือง เพื่อกำหนดหัวข้อเนื้อหาทางการเมือง ผู้วิจัยศึกษาขอบเขตของลัทธิการเมือง ตลอดจนอุดมการณ์ ทฤษฎี ปรัชญา หรือแนวคิดทางการเมืองจากหนังสือดังต่อไปนี้

กมล สมวิเชียร. ประชาธิปไตยคืออะไร. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.

_____. ศาสตร์แห่งรัฐ. (ศุภคมมหาวิทยาลัยสำหรับชาวบ้าน, " อดับ7) กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย, 2517.

เกษม ศิริสัมพันธ์. ประชาธิปไตย: ความหมาย กรุงเทพฯ : พรรคกิจสังคม, 2517.

เกษม อุทยานิน. รัฐศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2516.

จรูญ สุภาพ. การเมือง. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2513.

_____. ทฤษฎีการเมือง. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2514.

_____. สารานุกรมรัฐศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2518.

จรรยา สุภาพ. ศัพท์ทางวิชาการทางรัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช,
2512.

_____. หลักรัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2514.

ชัยอนันต์ สมุททนิจ. อุดมการณ์ทางการเมือง. ("อุดมมหาวิทยาลัยสำหรับชาวบ้าน,"
อันดับ 5) กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย, 2517.

ชาญ กรัตน์ยัมระ. วิชาการความคิดสังคมนิยม. จัดพิมพ์โดยแนวร่วมนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เจริญวิทยการ-
พิมพ์, 2516.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา (รวบรวม) อุดมการณ์กับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สมาคม
สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2515.

เศรษฐาธิ วงศ์โกมลเดชะ. หลักรัฐศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : อักษร
เจริญทัศน์, 2516.

ทินพันธ์ นาคะคะ. "รัฐศาสตร์," วิทยาคาสตร์สังคม. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์, 2517. หน้า 77-120.

บรรพต วีระสัย และ สุขุม นวลสกุล. รัฐศาสตร์ทั่วไป. กรุงเทพฯ : มหา-
วิทยาลัยรามคำแหง, 2515.

สุขุม นวลสกุล. ทฤษฎีการเมือง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2515

ฮาร์มอน, เอ็ม. เจ. ความคิดทางการเมืองจากเพลโต ถึงปัจจุบัน. แปลโดย
เสน่ห์ จามริก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรม-
ศาสตร์, 2515.

Bluhm, William T. Theories of the Political System. 2 d ed.
Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1971.

Dunner, Joseph (ed.) Dictionary of Political Science.

Totowa, N.J.: Littlefield, Adams, 1970.

Ebenstein, William. Modern Political Thought. New York :

Rinehart, 1954.

_____. Today's Isms. 5th ed. Englewood Cliff, N.J.:

Prentice-Hall, 1967.

Sabine, George H. A History of Political Theory. 3d ed.

New York : Holt, Rinehart and Winston, c 1961.

จากหนังสือที่ได้อ่าน ได้นำคิดในเรื่องลัทธิ อุดมการ ทฤษฎีทางการเมือง ซึ่งมีการจัดเรียงลำดับเนื้อหาแตกต่างกันไป บุตรของวิชาได้นำแนวคิดออกตามสมัย คือนำไปใช้ในทางพรรณนาความคิดของนักปราชญ์ เจาลัทธิ เรียงลำดับตามประวัติศาสตร์ โดยไม่มีการแยกหัวข้อวิเคราะห์ เช่น จอร์จ เอช. ซาบิน (George H. Sabine) และ เอ็ม. จูด ฮาร์มอน (M. Judd Harmon) ได้อธิบายแนวคิดและทฤษฎีการเมืองคล้าย ๆ กัน คือ อธิบายตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ นครรัฐกรีก เพลโต อริสโตเติล คติการเมืองโรมัน ทฤษฎีการเมืองของคริสตศาสนาตอนต้น สมัยกลาง มาซิลิโอ แห่ง ปาดัว (Marsilio of Padua) วิลเลียม แห่ง ออกคัม (William of Occam) นิคโคโล แมคเคียเวลลี มาร์ติน ลูเธอร์ (Martin Luther) จอห์น คาลวิน (John Calvin) กลุ่มมอริสแมค (Monarchomachs) ทฤษฎีเทวสิทธิ์ ยัง โบแดง (Jean Bodin) โทมัส ฮอบบส์ (Thomas Hobbes) จอห์น ล็อก (John Locke) มองเตสกีเยอ (Montesquieu) จ้าง จากส รุสโซ เดวิด ฮูม (David Hume) เอ็ดมันด์ เบอร์ก (Edmund Burke) ยอร์จ เฮเกิล (George Hegel) เจเรมี เบนธัม (Jeremy Bentham) จอห์น สจวต มิลล์ (John Stuart Mill) คาร์ล มาร์กซ วี.ไอ.เลนิน (วลาดีมีร์ อิลยิช ยูเดียนอฟ เลนิน) คีฟาสซิสต์ และ ลัทธิคอมมิวนิสต์

วิธีศึกษาอีกวิธีหนึ่งได้แบ่งแยกลัทธิ ทฤษฎี อุดมการณ์ทางการเมืองออกเป็นหัวข้อ วิเคราะห์ ทั้งผู้ทรงคุณวุฒิต่าง ๆ ได้มีวิธีพิจารณาแบ่งแยกลัทธิ อุดมการณ์ และทฤษฎีทางการเมืองออกเป็นหัวข้อ ๆ ซึ่งมีความละเอียดแตกต่างกันออกไป เช่น ศาสตราจารย์ ดร. กระทบทองธรรมชาติ ได้แบ่งลัทธิหรืออุดมการณ์ในปัจจุบันออกเป็น 2 ชนิด คืออุดมการณ์หรือลัทธิแบบอนุรักษนิยม (Conservatism) และ อุดมการณ์หรือลัทธิแบบก้าวหน้านิยม (Progressivism) อุดมการณ์หรือลัทธิแบบแรกได้แก่ ลัทธิกษัตริย์นิยม (Monarchism) ลัทธิอำนาจนิยม (Authoritarianism) และลัทธิชาตินิยม (Nationalism) ส่วนอุดมการณ์หรือลัทธิแบบหลังได้แก่ ลัทธิเสรีประชาธิปไตย (Liberal Democracy) ลัทธิสังคมนิยมประชาธิปไตย (Democratic Socialism) และลัทธิคอมมิวนิสต์ (Communism) ซึ่งรวมเป็นลัทธิหรืออุดมการณ์ 6 ประเภทด้วยกัน

ดร. มรุต วิระสัย และสุชุม นวลสกุล ได้แบ่งแยกอุดมการณ์ทางการเมืองออกเป็น 3 แบบด้วยกันคือ ประชาธิปไตย ลัทธิการใช้อำนาจรุนแรง (Authoritarian ideologies) และลัทธิการใช้อำนาจแบบเบ็ดเสร็จ หรือระบบอำนาจควบคุมถ้วนทั่ว (Totalitarian ideologies) นอกจากนี้ยัง อาจแบ่งอุดมการณ์ทางการเมืองได้อีกแนวหนึ่งโดยจัดออกเป็นฝ่ายซ้าย ฝ่ายขวา และฝ่ายกลาง

ฝ่ายซ้ายได้แก่ คอมมิวนิสต์ อนุรักษนิยม (Anarchists) และพวกรุนแรงทั่วไป (Extremists)

ฝ่ายขวาได้แก่ อำนาจนิยม (Authoritarians, Fascists) และพวกรุนแรงทั่วไป (Extremists, Radical Rights)

ฝ่ายกลาง ๆ ได้แก่ เสรีนิยม ซึ่งมีทัศนคติค่อนข้างไปทางซ้าย และอนุรักษนิยม (Conservatives) ซึ่งมีทัศนคติค่อนข้างไปทางขวา

ดร. กมล สมวิเชียร กล่าววาลัทธิการเมืองในโลกนี้มีมากมายหลายอย่าง แต่ที่สำคัญและน่ายุในวิชารัฐศาสตร์ มี 10 ลัทธิด้วยกัน คือ ลัทธิปรอธรัฐบาล (Anarchism) ลัทธิปัจเจกชนนิยม (Individualism) ลัทธิสหภาพนิยม (Syndicalism) ลัทธิสังคมนิยม

สหพันธ์ (Guild Socialism) ลัทธิเสรีนิยม (Liberalism) ลัทธิอนุรักษนิยม
 (Conservatism) ลัทธิเผด็จการ(Dictatorship) ลัทธิสังคมนิยม(Socialism)
 ลัทธิคอมมิวนิสต์(Communism) และลัทธิประชาธิปไตย (Democracy)

ดร. เกษม สิริสัมพันธ์ ได้แบ่งการเมืองของโลกออกเป็น 2 ระบบ คือ ระบบ
 การปกครองแบบประชาธิปไตย และ ระบบการปกครองที่ไม่ใช่ประชาธิปไตย

จะเห็นได้ว่าความคิดในการแบ่งลัทธิและอุดมการณ์ทางการเมืองนั้นมีแตกต่างกัน
 ออกไป อย่างไรก็ตามจากการศึกษาคนควาจากหนังสือดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถรวบรวมนำ
 หัวข้อลัทธิทางการเมืองมาประมวลได้ดังนี้

1. ลัทธิอนาธิปไตย
2. ลัทธิปัจเจกชนนิยม
3. ลัทธิสหบาลนิยม
4. ลัทธิสังคมนิยมสหพันธ์
5. ลัทธิเสรีนิยม
6. ลัทธิประชาธิปไตย
7. ลัทธิเสรีประชาธิปไตย
8. ลัทธิสังคมนิยม หรือ ลัทธิสังคมนิยมประชาธิปไตย
9. ลัทธิอนุรักษนิยม
10. ลัทธิกษัตริย์นิยม
11. ลัทธิฟาสซิสต์
12. ลัทธิชาตินิยม

13. ลัทธินาซีสม
14. ลัทธิอำนาจนิยม หรือ ลัทธิเผด็จการ
15. ลัทธิคอมมิวนิสต์
16. ลัทธิมาร์กซิสต์ เอนินนิสม์ และสตาลินนิสม์
17. ลัทธิเมออีสม์

ลัทธิทางการเมืองมีจำนวนมากหลายประเภทด้วยกัน แต่เมื่อผู้วิจัยได้สำรวจเนื้อหาหนังสือทางการเมืองที่จัดพิมพ์ขึ้นหลังวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 แล้วพบว่าเนื้อหาส่วนใหญ่กล่าวถึงลัทธิสำคัญที่มีผู้เลื่อมใสศรัทธา และมีอิทธิพลในปัจจุบัน ได้แก่ลัทธิประชาธิปไตย ลัทธิฟาสซิสต์ ลัทธิสังคมนิยม และลัทธิคอมมิวนิสต์ ส่วนลัทธิอื่น ๆ มีกล่าวถึงน้อยมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกเอาลัทธิการเมืองทั้ง 4 ลัทธินี้เป็นหลักในการวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือ

ลัทธิทางการเมืองทั้ง 4 ประเภทนี้มีอุดมการณ์ ทฤษฎี ปรัชญา หรือหลักการแตกต่างกันซึ่งแยกออกเป็นหัวข้อย่อย ๆ ได้ดังนี้

1. ลัทธิประชาธิปไตย ประกอบด้วยอุดมการณ์ ทฤษฎี หรือหลักการ 11 ข้อคือ
 - 1.1 หลักเสรีภาพ
 - 1.2 สิทธิมนุษยชนขั้นมูลฐานต้องได้รับการปกป้องคุ้มครอง
 - 1.3 หลักความเสมอภาค
 - 1.4 หลักภราดรภาพ
 - 1.5 การใช้เหตุผล
 - 1.6 การใช้เสียงข้างมาก
 - 1.7 อำนาจอธิปไตยของรัฐเกิดขึ้นจากการยินยอมของประชาชน
 - 1.8 สถาบันของรัฐมีอยู่เพื่อรับใช้บุคคลในสังคม
 - 1.9 ประชาชนมีสิทธิเปลี่ยนแปลงระบอบใดเป็นครั้งคราว
 - 1.10 มีพรรคการเมืองมากกว่าหนึ่งพรรคขึ้นไป
 - 1.11 กลุ่มหลายหลากของชีวิตประจำวัน

2. **ดัชนีประชาธิปไตย** ประกอบด้วยองค์การ ทฤษฎี หรือหลักการ 9 ข้อ คือ
 - 2.1 ความไม่เชื่อในเหตุผล
 - 2.2 ความไม่เชื่อในความเท่าเทียมกันของมนุษย์
 - 2.3 นิยมใช้ความรุนแรงและการโหมฆาตจนเชื่อ
 - 2.4 การใช้สื่อสารมวลชนให้เป็นประโยชน์
 - 2.5 การปกครองโดยชนชั้นนำ
 - 2.6 การปกครองแบบเบ็ดเสร็จ
 - 2.7 เชื่อถือว่าเชื้อชาติของตนมีความสำคัญ
 - 2.8 ความไม่เชื่อถือในกฎหมายระหว่างประเทศ และหลักพฤติกรรมระหว่างประเทศ
 - 2.9 หลักของความลับ
3. **ดัชนีสังคมนิยม** ประกอบด้วยองค์การ ทฤษฎี หรือหลักการ 6 ข้อ คือ
 - 3.1 ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ทางการเมืองของระบอบประชาธิปไตย
 - 3.2 การสร้างระบบสังคมนิยมด้วยการปฏิรูป
 - 3.3 การถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน
 - 3.4 หลักสิทธิเสรีภาพ
 - 3.5 หลักความเสมอภาค
 - 3.6 หลักภราดรภาพ
4. **ดัชนีคอมมิวนิสต์** ประกอบด้วยองค์การ ทฤษฎี หรือหลักการ 15 ข้อ คือ
 - 4.1 ทฤษฎีวิถุนิยมวิภาษ หรือ ทฤษฎีวิถุนิยมประวัติศาสตร์
 - 4.2 ทฤษฎีความแรงงาน
 - 4.3 ทฤษฎีมูลค่าส่วนเกิน
 - 4.4 ทฤษฎีการต่อสู้ระหว่างชนชั้น
 - 4.5 ทฤษฎีการปฏิวัติของ คาร์ล มาร์กซ
 - 4.6 ทฤษฎีการปฏิวัติของ วี.ไอ.เลนิน

- 4.7 ทฤษฎีการปฏิบัติของ เนมาเจอซุง
- 4.8 ทฤษฎีว่าด้วยพรรคคอมมิวนิสต์
- 4.9 หลักประชาธิปไตยแบบรวมอำนาจ
- 4.10 ทฤษฎีจักรวรรดินิยม
- 4.11 การสร้างระบบสังคมนิยมในประเทศเดียว
- 4.12 ทฤษฎีความขัดแย้ง
- 4.13 หลักการแห่งระบอบกรรมสิทธิในทรัพย์สิน
- 4.14 รัฐและการสูญสิ้นไปของรัฐ
- 4.15 ประชาธิปไตยแบบใหม่

จากลัทธิการเมืองทั้ง 4 ลัทธินี้ แยกออกเป็นอคมการ ทฤษฎีการเมือง หรือหลักการ จำนวน 41 ข้อด้วยกัน ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นหัวข้อเนื้อหาทางการเมืองสำหรับเป็นเกณฑ์ในการสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือต่อไป

ขั้นที่ 2 ศึกษาความหมายของหัวข้อเนื้อหาทางการเมือง

ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมาย คำนิยาม ของลัทธิการเมืองทั้ง 4 ลัทธิ และอคมการ ทฤษฎีทางการเมืองแต่ละหัวข้อ พร้อมกับเขียนคำนิยามประกอบลัทธิการเมือง และหัวข้อเนื้อหาทางการเมืองทั้ง 41 ข้อ โดยศึกษาจากหนังสือทางรัฐศาสตร์ซึ่งรายชื่อที่กล่าวมาแล้วในขั้นที่ 1

ขั้นที่ 3 นำคำนิยามประกอบลัทธิการเมืองและหัวข้อเนื้อหาทางการเมืองให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้

ผู้วิจัยนำหัวข้อเนื้อหาทางการเมือง และคำนิยามจากขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านรัฐศาสตร์พิจารณาตรวจแก้ให้เหมาะสมและถูกต้อง แล้วจึงนำมาเขียนใหม่ให้สมบูรณ์ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ลัทธิประชาธิปไตย

ลัทธิประชาธิปไตย เป็นลัทธิการเมือง ที่ให้ประชาชนมีอำนาจสูงสุดในการปกครอง

ประเทศ ซึ่งอาจจะเป็นทางตรง หรือทางอ้อมโดยผ่านผู้แทนราษฎรก็ได้ จึงเรียกได้ว่าเป็น การปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชนโดยเน้นในเรื่องความเสมอภาค เปิดโอกาสให้ทุกคนเป็นผู้นำได้ ในที่นี้หมายถึงรวมถึงสิทธิเสรีประชาธิปไตยด้วย ซึ่งใช้หลัก เสรีธุรกิจแบบทุนนิยม และหลักการของประชาธิปไตยผสมผสานกัน

1.1 หลักเสรีภาพ

อุดมการณ์ประชาธิปไตย ถือว่าบุคคลพึงมีเสรีภาพ และได้รับหลักประกันในการ มีและใช้เสรีภาพนั้น เสรีภาพหมายถึงโอกาสที่บุคคลจะทำสิ่งที่ปรารถนาได้โดยจะถูกควบคุม น้อยที่สุด ประชาชนทุกคนมีอิสระที่จะทำการใด ๆ ได้อย่างเสรี หรือจะไม่กระทำการใด ๆ ก็ได้ แต่ในขณะที่เดียวกันการใช้เสรีภาพต้องไม่ขัดขวางต่อความเรียบร้อย ศีลธรรมอันดีของ ประชาชน และไม่ละเมิดเสรีภาพของบุคคลอื่น เสรีภาพที่สำคัญ ๆ ได้แก่ เสรีภาพในการ พุด การแสดงความคิดเห็น การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา การนับถือศาสนา การเคลื่อน ไหวไปมา การประชุม หรือจัดตั้งสมาคมหรือพรรคการเมือง เสรีภาพในร่างกาย เสรีภาพ ในทรัพย์สิน การเลือกถิ่นที่อยู่ และเสรีภาพในการประกอบอาชีพ

1.2 สิทธิของมนุษยชนขั้นมูลฐานต้องได้รับการปกครองคุ้มครอง

สิทธิประชาธิปไตย ถือว่าจะต้องมีมาตรการที่จะป้องกันมิให้ฝ่ายรัฐบาลเข้า ไปใช้อำนาจจะละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน ซึ่งได้แก่สิทธิในร่างกาย สิทธิในการพูด การ เขียน การพิมพ์ โฆษณา ฯลฯ ดังที่กล่าวมาในข้อ 1.1 มาตรการนี้มีได้หลายอย่าง เช่น รัฐธรรมนูญที่ระบุสิทธิขั้นมูลฐานของประชาชนไว้อย่างเด่นชัด ซึ่งรัฐบาลจะละเมิดมิได้ นอกจากนี้ ยังมีสถาบันบางอย่างเช่น ปญญาชน สี่มวอลชน ท่าหน้าที่เป็นจักรกอบ คองควบคุมฝ่ายผู้ปกครอง มิให้ละเมิดสิทธิขั้นมูลฐานนั้น

1.3 หลักความเสมอภาค

ถือว่าบุคคลทุกคนมีคุณค่า และความเท่าเทียมกันในการมีสิทธิเสรีภาพ หรือ หน้าที่ของพลเมือง ซึ่งได้แก่ 1) ความเสมอภาคในฐานะมีศักดิ์ศรี มีเกียรติยศ มีความสำคัญ ในฐานะที่เป็นมนุษย์ 2) ความเสมอภาคทางกฎหมาย ทุกคนได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่

ของรัฐ และได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายของรัฐเท่าเทียมกัน 3) ความเสมอภาคในโอกาส มนุษย์ทุกคนได้รับโอกาสต่าง ๆ ในทางสังคมเท่าเทียมกัน มีสิทธิเสรีภาพในการดำเนินชีวิตเท่าเทียมกัน ได้รับโอกาสในการศึกษา การประกอบอาชีพ การพักผ่อนที่เท่าเทียมกัน โดยไม่แยกแยะเป็นเพศใด มีกำเนิดอย่างไร มีฐานะ เศรษฐกิจสังคมเช่นใด

4) ความเสมอภาคทางการเมือง หมายถึงสิทธิในทางการเมืองที่จะได้รับโดยเท่าเทียมกัน เช่น สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง

1.4 หลักภราดรภาพ

ถือว่าในประเทศประชาธิปไตย ประชาชนอยู่ในแบบแผนของชีวิตความเป็นพี่น้องกัน มีความรักใคร่กลมเกลียวกันโดยมีกฎหมาย เป็นหลักอำนวยความสะดวกร่วมกัน บุคคลแต่ละคนจะคงเคารพในสิทธิและเสรีภาพซึ่งกันและกัน รวมไปถึงการเคารพในสิ่งที่เป็สมบัติสาธารณะ และกฎหมายด้วย ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกว่าทุกคนมีหน้าที่พลเมืองดี

1.5 การใช้เหตุผล

อุดมการณ์ประชาธิปไตย ถือว่ามนุษย์เป็นสัตว์ที่มีความฉลาดมีเหตุผล และมีความคิดอยู่ในตนเอง สามารถปกครองตนเองได้โดยไม่ต้องให้รัฐบาล เข้ามายุ่งหรือควบคุมพฤติกรรมของประชาชนจนมากเกินไป จึงควรเปิดโอกาสให้คนแสดงความคิดเห็น แสดงเหตุผลมากที่สุด และควรมีศรัทธาในความสามารถของมนุษย์ มีศรัทธาในสติปัญญา ในการที่มนุษย์สามารถร่วมมือกันทำงานได้ดี เพราะมนุษย์รู้จักใช้เหตุผล

1.6 การใช้เสียงข้างมาก

ถือว่าในกลุ่มตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปสู่อุณหภูมิสูงสุด ไม่ว่าจะระดับไหน เช่น ระหว่างคนในครอบครัว สมาชิกในองค์กร หรือสมาคม จนถึงระดับชาติ การตัดสินใจหรือตัดสินใจปัญหาจะต้องทำด้วยเสียงส่วนมาก เมื่อเสียงข้างมากลงมติอย่างไรแล้ว เสียงข้างน้อยจะต้องยอมรับและปฏิบัติ แต่การใช้เสียงข้างมากนี้ต้องใช้ประกอบกับหลักในการเคารพเสียงข้างน้อยด้วย

1.7 อำนาจการปกครองของรัฐ เกิดขึ้นจากการยินยอมของประชาชน

ถือหลักที่ว่าผู้ปกครองจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง รัฐบาลที่ชอบธรรมต้องเป็นตัวแทนของประชาชน แนวความคิดนี้ได้รับอิทธิพลจากจอห์น ล็อก ที่ว่าผู้ปกครองจะครองอำนาจอยู่ได้ไม่ใช่เพราะการอ้างอิงการจากสวรรค์ อ้างชนบทรรมนิยม ประเพณี หรือโดยการมีกำลังแคอยู่ในอำนาจได้โดยประชาชนให้ความยินยอมด้วยความเต็มใจ และประชาชนเท่านั้นเป็นผู้ตัดสินรัฐบาลได้ และหลักข้อนี้คือความที่คณะของอริสโตเติลหรือลินคอล์น ที่ว่า ประชาชนเป็นที่มาหรือเจ้าของอำนาจหรือ อำนาจมีไปโดยเป็นของปวงชน ผู้ปกครองหรือรัฐบาลเป็นเพียงตัวแทนของประชาชน เขาไปทำหน้าที่บริหารประเทศของตนเท่านั้น

1.8 สถาบันของรัฐมีอยู่เพื่อรับใช้บุคคลในสังคม

ถือว่ารัฐบาลเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้บุคคลในสังคมมีชีวิตที่ดีขึ้น มีเสรีภาพ ความมั่นคงปลอดภัยในทรัพย์สิน โดยมีรากฐานอยู่บนความเชื่อแบบเสรีนิยมที่รักเสรีภาพส่วนบุคคล และสิทธิในทรัพย์สินส่วนบุคคลเหนือสิ่งอื่นใด เมื่อรัฐบาลบทบาทเช่นนี้ อำนาจของรัฐก็ควรมีอยู่อย่างจำกัด กล่าวคือ รัฐควรปล่อยให้เอกชนทำกิจการ และดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ เองโดยเขาแทรกแซงน้อยที่สุด รัฐจะเข้าแทรกแซงในวิถีชีวิตและจัดระเบียบสังคมของคนก็ต่อเมื่อกิจการนั้น เอกชนไม่สามารถจะทำเองได้แล้วเท่านั้น

1.9 ประชาชนมีสิทธิเปลี่ยนรัฐบาลใดเป็นครั้งคราว

อุดมการประชาธิปไตย ถือว่าการจะเป็นตัวแทนหรือเป็นรัฐบาลนั้นเป็นฐานะที่มีอยู่ได้เพียงชั่วคราวเท่านั้น เมื่อหมดวาระ ผู้ปกครองจะต้องมาเสนอตัวให้ประชาชนเจ้าของอำนาจได้พิจารณาอีกครั้งหนึ่งว่าสมควรให้ดำรงตำแหน่งต่อไปอีกกระยะ เวลาหนึ่งหรือไม่ นอกจากนี้อุดมการประชาธิปไตยยังเชื่อว่า รัฐเป็นเพียงอุปกรณ์ที่จะช่วยให้คนในสังคมมีความสมบูรณ์ ฉะนั้นถ้าหากรัฐบาลปฏิบัติตนตามจุดหมายไม่ได้หรือใช้อำนาจไปในทางที่ผิด ประชาชนก็มีสิทธิต่อต้าน ถอดถอนเปลี่ยนแปลง หรือจัดรัฐบาลนั้นเสีย เพื่อตั้งรัฐบาลใหม่

1.10 มีพรรคการเมืองมากกว่าหนึ่งพรรคขึ้นไป

พรรคการเมือง เป็นสิ่งจำเป็นมากในระบบประชาธิปไตย แต่จะต้องมีกลุ่มผู้สนใจทางการเมืองอย่างน้อย 2 กลุ่ม หรือ 2 พรรคการเมืองขึ้นไป เพื่อให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้ง เข้าไปเป็นรัฐบาลอย่างเสรี

1.11 กลุ่มหลายหลากของชีวิตประจำวัน

กิจกรรมของประชาชนในระบบประชาธิปไตย มิได้มีแต่เพียงการออกเสียงเลือกตั้งเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการรวมกิจกรรมหลายหลากได้แก่กลุ่มต่าง ๆ การเข้าไปมีส่วนร่วมในองค์กรต่าง ๆ ด้วย การมีส่วนร่วมโดยเสรีนี้ เป็นปัจจัยที่ช่วยดำรงสถาบันประชาธิปไตยไว้

2. ลัทธิฟาสซิสต์

ลัทธิฟาสซิสต์ เป็นลัทธิการเมืองที่นิยมใช้อำนาจที่เด็ดขาดโดยสร้างองค์การทางการเมืองปกครองที่เป็นเผด็จการ มีรัฐบาลที่ใช้อำนาจอย่างเด็ดขาด โครงสร้างและความเป็นปึกแผ่นของสังคมวางอยู่บนรากฐานของการบังคับใช้อำนาจอย่างเต็มที่

2.1 ความไม่เชื่อในเหตุผล

อุดมการณ์ฟาสซิสต์ไม่เชื่อความมนุษย์เป็นสัตว์ที่มีเหตุผล และสามารถตัดสินใจหาในการดำรงชีวิตด้วยเหตุผล ในทางตรงกันข้ามจะพยายามใช้อารมณ์สร้างความรักภักดี ความเชื่อ ความผูกพันที่มนุษย์พึงมีต่อกัน และอุดมการณ์ถือว่าความคิดของผู้นำยอมถูกกดเสมอ และชนในชาติจะต้องปฏิบัติตามโดยไม่พยายามคิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์หรือตั้งคำถามใด ๆ

2.2 ความไม่เชื่อในความเท่าเทียมกันของมนุษย์

อุดมการณ์ของลัทธิฟาสซิสต์ เน้นความไม่เท่าเทียมกันของมนุษย์ถือว่าความคิดในเรื่องความเสมอภาคเป็นความคิดที่ไม่ถูกต้อง ขอคัดค้านว่าคนใดอยู่ในฐานะเหนือกว่าคนใดอยู่ที่อำนาจและการใช้กำลัง ถือว่าผู้ชายมีฐานะเหนือผู้หญิง ทหารมีฐานะเหนือพลเรือน

สามารถพรรคมีฐานะยิ่งใหญ่มากกว่าประชาชนทั่วไป ชาติอยู่เหนือเอกราช ชาติของตนยิ่งใหญ่มากกว่าชาติอื่นในโลก

2.3 นิยมให้ความรุนแรง และการโฆษณาชวนเชื่อ

อุดมการณ์ที่ฟาสซิสต์มองลักษณะของการเมืองว่าเป็นการต่อสู้ระหว่างมิตรกับศัตรู ผู้ที่โอบเอื้อหนุนกับอุดมการณ์หรือวิธีการปกครองของตนจะต้องถูกทำลายให้หมดไป ไม่ว่าจะเป็นศัตรูภายในหรือภายนอกประเทศ ในระบอบนี้จึงมีสถานการณ์ใช้กำลังรุนแรง ความวิบัติสร้าง ความกลัว ความอดทน การล้างสมอง ภัยภัยกักกัน และการสังหารอย่างทารุณ

2.4 การใช้สื่อสารมวลชนให้เป็นประโยชน์

ถือว่าสื่อสารมวลชนเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างอำนาจ ฉะนั้นระบบสื่อสารจึงเป็นกิจกรรมของรัฐ ไม่ใช่กิจกรรมหนึ่งของชนชั้นปกครอง เสรีภาพส่วนบุคคล กิจกรรมด้านนี้จึงต้องทำการโฆษณาชวนเชื่อเพื่อให้ประชาชนมีความจงรักภักดีต่อชนชั้นปกครอง เชื่อมั่น และศรัทธาในอุดมการณ์และความสามารถของชนชั้นปกครองว่าจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้า สื่อมวลชนเป็นการค้าเป็นทางเดียว คือจากชนชั้นปกครองไปสู่ประชาชน นำเอาความคิด นโยบาย หลักการโครงการ และเจตนารมณ์ของกลุ่มผู้นำไปสู่ประชาชนโดยทั่วไป

2.5 การปกครองโดยชนชั้นนำ

ถือว่า การปกครองที่ดีที่สุดจะทองปกครองโดยชนชั้นนำซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อย ไม่ใช่โดยประชาชน ชนชั้นนำได้รับการฝึกอบรมมาโดยเฉพาะ เป็นผู้ที่อยู่ในฐานะสูงในสังคม มีความรู้และเข้าใจความต้องการของประชาชน และเป็นตัวแทนของผลประโยชน์แห่งชาติ ผกขาคำว่า การปกครองในชาติ ถือว่าเจตนารมณ์หรือการกระทำใด ๆ ของชนชั้นนำเป็นสิ่งที่ถูกต้องเสมอ

2.6 การปกครองแบบเบ็ดเสร็จ

อุดมการณ์ที่ฟาสซิสต์ไม่ยอมรับความแตกต่างที่อยู่นอกเหนือขอบข่ายของการเมืองมาอยู่ภายใต้การควบคุมของบงการของรัฐทั้งหมด คือ ความภูมิใจชีวิตของประชาชนทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็ชีวิตชีวิตทางสังคม เศรษฐกิจ หรือการเมือง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลใน

ครอบครัว การดำเนินชีวิต การศึกษา ฯลฯ โดยเริ่มควบคุมตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย

2.7 เชื่อถือ เชื้อชาติของตนมีความสำคัญ

อุดมการณ์ฟาสซิสต์ ถือว่าชาติอื่นคำหยาบกว่าตน เชื่อมั่นในความสามารถของตน และเห็นว่าชาติตนควร เป็นผู้ปกครองชาติอื่น ๆ ในโลก ในขณะที่เดียวกันก็ใช้กำลังขยายอาณาจักรของตน หากชาติใด เป็นอุปสรรคต่อการขยายอำนาจ หรือมีลักษณะที่ทำให้เกิดความเสื่อมชนชาติตนนั้นจะต้องถูกทำลายล้างให้หมดไป อุดมการณ์ฟาสซิสต์มักจะปลุกใจให้ประชาชนรู้สึกรักชาติของตน และเกลียดชังชาติอื่น และมักกล่าวถึงความยิ่งใหญ่ในอดีตของชนชาติตน พร้อมกับพยายามใ้ความยิ่งใหญ่ในอดีตมาเป็นข้ออ้างในการกลับไปเรืองอำนาจ เช่นเดิมอีก

2.8 ความไม่เชื่อถือในกฎหมายระหว่างประเทศ และหลักพฤติกรรมระหว่างประเทศ

ลัทธิฟาสซิสต์ไม่เชื่อในความเท่าเทียมกันระหว่างประเทศ ไม่ยอมรับหลักการสำคัญที่ประเทศประชาธิปไตยยึดถือว่าเป็นคุณธรรมระหว่างประเทศ คือ ความเสมอภาคระหว่างประเทศ สันติภาพระหว่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ ความมั่นคงระหว่างประเทศ และการถือเสียขางมาก ในทางตรงกันข้ามลัทธิฟาสซิสต์ถือว่าสงคราม ความรุนแรง เชื้อชาตินิยม และจักรวรรดินิยมเป็นหลักการสำคัญของรัฐและ เป็นเครื่องมือแก้ปัญหาระหว่างประเทศ

2.9 หลักของความลึกลับ

ยกย่องความลึกลับขางประการ เพื่อโน้มน้าวให้ประชาชนยึดมั่น เพื่อประโยชน์ในการสร้างพฤติกรรมใหม่ที่สอดคล้องกับอำนาจและนโยบายของรัฐ โดยการสร้างความเชื่อในสิ่งที่เป็นนามธรรม กำหนดว่าสิ่งนั้น เป็นความจำเป็น และมีความสำคัญเหนือสวัสดิภาพของเอกชน เห็นประโยชน์ของบุคคล เห็นความพอใจ ความสุขสบายของประชาชน โดยทั่วไปความลึกลับจะออกมาในรูปของการยกย่องรัฐ ถือว่ารัฐอยู่เหนือเอกชน อยู่เหนือองค์การหรือสถาบันต่าง ๆ ฉะนั้นสิ่งใดที่กำหนดขึ้นในนามของรัฐ สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติตามโดยมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้

3. ลัทธิสังคมนิยม

ลัทธิสังคมนิยม เป็นทฤษฎีทางการเมืองและเศรษฐกิจมุ่งให้รัฐบาลควบคุมกิจกรรมเศรษฐกิจบางอย่างที่มีความจำเป็นต่อความมั่นคงของประเทศ หรือจำเป็นแก่การครองชีพของประชาชนส่วนใหญ่ เพื่อป้องกันมิให้คนรวยเอาเปรียบคนจน และเพื่อก่อให้เกิดสภาพความร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขันกัน และให้คนมีโอกาสดำเนินชีวิตทางสังคม เศรษฐกิจ เท่าเทียมกันในขณะเดียวกันประชาชนยังมีสิทธิเสรีภาพตามหลักการของลัทธิประชาธิปไตย ลัทธิสังคมนิยมจึงเรียกได้อีกชื่อหนึ่งว่า ลัทธิสังคมนิยมประชาธิปไตย แต่ฝ่ายคอมมิวนิสต์เรียกลัทธิสังคมนิยมแบบนี้ว่า เป็นลัทธิสังคมนิยมแบบเหอฉิน

3.1 ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ทางการเมืองของระบอบประชาธิปไตย

ลัทธิสังคมนิยม คำเนิการเมืองโดยอาศัยรัฐสภาตามระบอบประชาธิปไตย ยึดมั่นในวิธีการตามรัฐธรรมนูญ อำนาจสูงสุดในการปกครองมาจากประชาชนโดยใช้วิธีการเลือกตั้ง และมีการปรับเปลี่ยนอำนาจตามวาระตามวิถีทางรัฐธรรมนูญ

3.2 การสร้างระบบสังคมนิยมด้วยการปฏิรูป

เชื่อว่าระบบสังคมนิยมนี้สร้างขึ้นมาด้วยการเปลี่ยนแปลง วิวัฒนาการหรือโดยการปฏิรูปเป็นขั้นตอนตามลำดับ อาศัยเสียงข้างมากเป็นเครื่องตัดสินนโยบายหรือปัญหา โดยไม่ใช้ความรุนแรง หรือการปฏิวัติ

3.3 การถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน

รัฐบาลวางแผนเศรษฐกิจแห่งชาติ เข้าแทรกแซงและควบคุมเฉพาะกิจการสำคัญแก่สาธารณูปโภค และเพื่อสาธารณประโยชน์ ควบคุมกิจการที่มีความจำเป็นต่อความมั่นคงของชาติ หรือกิจการที่ให้แก่วิทยาศาสตร์แก่ผู้ประกอบการ อุตสาหกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อระบบเศรษฐกิจของชาติ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการถือกรรมสิทธิ์จากเอกชนมาเป็นของรัฐ ก็จะต้องจ่ายค่าทดแทนทรัพย์สินให้แก่เอกชนผู้เป็นเจ้าของกิจการนั้น ส่วนกิจการอื่น ๆ นั้นเอกชนยังถือกรรมสิทธิ์ เขาคำเนิการได้ และยังคงยอมรับและเคารพสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินและปัจจัยการผลิต

3.4 หลักสิทธิเสรีภาพ

อุดมการณ์สังคมนิยมมุ่งให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ และสามารถใช้อิทธิพลเสรีภาพต่าง ๆ ได้อย่างเท่าเทียมกัน ประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าคนอื่น ๆ จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาล เพื่อให้สามารถใช้อิทธิพลเสรีภาพได้อย่างเท่าเทียมกับคนที่มีฐานะดีกว่า

3.5 หลักความเสมอภาค

สังคมนิยมมุ่งหมายที่จะสร้างความยุติธรรม ความเสมอภาคในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นความเสมอภาคในการดำรงชีวิต ในโอกาสที่จะเพิ่มพูนความสามารถในการใช้สิทธิเสรีภาพในการดำรงชีวิต และการแสวงหาความสุข รวมทั้งมีส่วนร่วมได้อย่างเท่าเทียมกันในสวัสดิการที่รัฐจัดให้ เช่น การประกันสังคม การสาธารณสุข การศึกษา การเคหะสาธารณะ การจัดงาน ตลอดจนการประกันรายได้ขั้นต่ำของบุคคล การแจกแจงรายได้ และทรัพย์สินโดยมาตรการทางกฎหมาย และภาษี เพื่อให้เกิดความทัดเทียมกันยิ่งขึ้น

3.6 หลักภราดรภาพ

รัฐมีภาระหน้าที่ต้องช่วยเหลือประชาชนที่ยากจนให้มีโอกาสเจริญฐานะสูงขึ้น และสามารถไขข้อปัญหาที่มีอยู่ทำประโยชน์แก่ตัวเขาเอง และสังคมอย่างเต็มที่ เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่ต่างกันมากนัก และได้รับผลประโยชน์จากสังคมด้วยความยุติธรรม ซึ่งจะทำให้บุคคลในสังคมเดียวกันเกิดความรู้สึกเป็นมิตรต่อกันช่วยเหลือร่วมมือกันทำงาน และสมัครสมานสามัคคีกัน

4. ลัทธิคอมมิวนิสต์

ลัทธิคอมมิวนิสต์ เป็นทฤษฎีการเมืองและเศรษฐกิจที่คิดค้นโดย คาร์ล มาร์กซ และเฟรเดอริก เองเงิลส์ ซึ่ง วิ.ไอ.เลนิน ได้นำมาใช้ปฏิบัติและ โจเซฟ สตาลินมีส่วนแก้ไขหรือเรียกได้ว่าเป็นลัทธิ มาร์กซลัทธิ - เลนินลัทธิ-สตาลินลัทธิ(Marxism-Leninism-Stalinism)

แต่บางครั้ง เมื่อกล่าวถึงลัทธิคอมมิวนิสต์ มักจะ เรียกเพียงว่าลัทธิมาร์กซิสม์ - เลนินิสต์ เท่านั้น ลัทธินี้จัดระเบียบการปกครองซึ่งชนชั้นกรรมาชีพเป็นผู้ทรงไว้ซึ่งสิทธิและอำนาจเด็ดขาดในการปกครอง มีรัฐบาลกลางภายใต้พรรคคอมมิวนิสต์เป็นผู้ควบคุมการ เมืองและ เศรษฐกิจของชาติ ลัทธินี้ฝ่ายคอมมิวนิสต์ เรียกว่าสังคมนิยมแบบวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะดำเนินไปสู่ขั้นสูงสุดคือสังคมนิยมในที่สุด

4.1 ทฤษฎีวิวัฒนิยมวิภาหรือ ทฤษฎีวิวัฒนิยมประวัติศาสตร์

เป็นทฤษฎีที่อธิบายลักษณะการวิวัฒนาการของสังคมมนุษย์ ซึ่งเป็นกฎแน่นอนตายตัว ที่ว่าสังคมทุกสังคมจะ เปลี่ยนแปร ไปจากจุด เริ่มต้นและลง ท้ายที่จุด เดียวกันคือสังคมนิยมในที่สุด ซึ่งเป็นสถานะขั้นสูงสุด สิ่งที่ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงของสังคมแต่ละชนได้ แก่วัตถุ กล่าวคือสภาพทางวัตถุ หรือสถานะทาง เศรษฐกิจ เป็น เครื่องกำหนดวิถีชีวิตและระบบสังคม วิถีชีวิตและระบบสังคมนี้จะ เปลี่ยนแปร ไปตามพื้นฐานทางวัตถุ การ เปลี่ยนแปลงหรือวิวัฒนาการนี้จะ เป็นไปตามหลักวิภาวิธี (Dialectic) คือหลักของ ไพรตริก เฮเกล ที่ว่า ความขัดแย้ง เป็นปรากฏการณ์สำคัญที่มีอยู่ในทุกสิ่งทุกอย่าง และความขัดแย้งนี้เป็นสิ่งที่มีคุณค่าสูง เพราะ เป็นกระบวนการ ที่ก่อให้เกิดความก้าวหน้าในความคิดและปัญญา เช่น เมื่อมีความคิดเกิดขึ้น (Thesis) ย่อมจะมีความคิดโต้แย้ง (Antithesis) แต่จะเกิดการ ผสานสิ่งตรงข้าม เข้าด้วยกันนำไปสู่ขอสรุปลใหม่ที่ก้าวหน้ากว่า มาร์กซ ได้นำหลักวิภาวิธีและหลักเกี่ยวกับวัตถุมาพิจารณาความเปลี่ยนแปลงหรือวิวัฒนาการของสังคมระบบต่าง ๆ คือ สังคมดั้งเดิม สังคมทาส สังคมศักดินา สังคมนายทุน และสังคมนิยม เช่น ความขัดแย้งทางวัตถุ หรือทางสถานะ เศรษฐกิจ หรือระบบการผลิตอันเกิดขึ้นในสังคมศักดินาจะทำให้เกิดการโต้แย้งไม่ยอมรับระบบสังคมนี้ และจะ เป็นปัจจัยผลักดันให้มีการแสวงหาระบบที่ดีกว่า คือ ระบบนายทุน ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมนายทุนก็จะนำไปสู่ระบบสังคมนิยม จนกระทั่งถึงยุคคอมมิวนิสต์อันเป็นวิวัฒนาการขั้นสุดท้าย

4.2 ทฤษฎีค่าแรงงาน

คาร์ล มาร์กซ มีความเห็นว่าการกระทำของมนุษย์ทุกอย่างขึ้นอยู่กับเหตุผลทาง

เศรษฐกิจแต่เพียงประการ เดียวเท่านั้น และตามระบบเศรษฐกิจ มูลค่าของสินค้าทั้งหลาย กำหนดโดยความปริมาณแรงงานการผลิตของกรรมกร กล่าวอีกนัยหนึ่ง แรงงานเท่านั้นเป็นเหตุ หรือที่มาของการผลิต และแรงงานเท่านั้นเป็นสิ่งที่กำหนดมูลค่าของผลผลิต

4.3 ทฤษฎีมูลค่าส่วนเกิน

คาร์ล มาร์กซ ได้เห็นว่าตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในราคาสินค้าจำหน่ายนั้น สูงกว่าค่าแรงงานกรรมกรมาก เพราะนายทุนได้นำผลผลิตไปจำหน่ายเกินกว่าค่าซึ่งควรจะเป็น และนายทุนยังได้นำเอาค่าส่วนเกินนั้นเป็นของตนเอง นอกจากนี้นายทุนยังได้ค่าส่วนเกินจากการเบียดบังค่าแรงงานของกรรมกร โดยให้ค่าจ้างในยัตินิยม และยังเบียดบังเอาผลประโยชน์จากแรงงานของกรรมกรโดยกำหนดให้กรรมกรมีชั่วโมงทำงานมากเกินไปกว่าจำนวน ชั่วโมงที่จำเป็นต้องทำการยังชีพ แต่นายทุนไม่ให้ค่าตอบแทนในจำนวนชั่วโมงที่เพิ่มขึ้น แต่อย่างใด นายทุนได้เบียดบังเอามูลค่าส่วนเกิน เอาไว้เอาเปรียบคนงานมาก คาร์ล มาร์กซมีความเห็นว่าคุณค่าในการแลกเปลี่ยนนั้นควรมีส่วนสัมพันธ์กับค่าแรงที่ลงไป ราคาสินค้า ที่ผลิตต้องเป็นราคาที่ยัตินิยม

4.4 ทฤษฎีการต่อสู้ระหว่างชนชั้น

คาร์ล มาร์กซ ถือว่าพลังการผลิตของสังคมอันได้แก่ปัจจัยทรัพยากรต่าง ๆ เป็นเครื่องกำหนดโครงสร้างชนชั้นของสังคม คือ กำหนดคนชั้นชน 2 พวก ชั้นแรกเป็นผู้มีปัจจัยทรัพยากร เช่น เจ้าของที่ดิน เจ้าของทุน นายทุนผู้มีมี หรือชนชั้นกรูมพี ชั้นอื่นอีกกลุ่มหนึ่ง คือ ผู้ที่ไม่มีปัจจัยการผลิตแต่เป็นผู้ออกแรงทำงานใช้เครื่องมือการผลิต ได้แก่ใช้แรงงานทั้งหลายคือ ทาส โพร ชาวนาที่ยากจน และกรรมกร ปัจจัยทรัพยากรนั้นยังเป็นค่า กำหนดความสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล คือ ชั้นแรกเป็นผู้บังคับบัญชา และมักเอาไว้เอาเปรียบคนจนทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการเมือง ส่วนชนชั้นหลังเป็นผู้ปฏิบัติตามโดยไม่มีข้อแม้ ถูกกดขี่ขูดรีด สูญเสียผลประโยชน์ตลอดเวลา เป็นผลให้เกิดภาวะตึงเครียดระหว่างชนชั้น การต่อสู้ระหว่างชนชั้นจึงปรากฏขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดเวลา มาร์กซ ถือว่าประวัติศาสตร์ของทุกสังคมจนถึงปัจจุบันนี้ เป็นการต่อสู้ระหว่างชนชั้นเท่านั้น แม้ว่าชนชั้นที่มีอำนาจ

จะใช้ปัจจัยในโครงสร้างส่วนบนเพื่อบีบบังคับ แต่ก็ไม่มีเหตุผล ความตึงเครียดและความขัดแย้งจะขยายใหญ่โตจนไม่มีใครสามารถชั่งชั่งถ่วงถ่วงชีวิตเยี่ยงได้ และเมื่อถึงจุด ๆ หนึ่งก็ จะเกิดการปฏิวัติล้มล้างชนชั้นที่มี หรือนายทุนได้สำเร็จ

4.5 ทฤษฎีการปฏิวัติของคาร์ล มาร์กซ

คาร์ล มาร์กซ เชื่อมั่นว่าการปฏิวัติต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน แต่ต้องเป็น ภายหลังจากที่ระบบเศรษฐกิจนายทุนพัฒนาไปจนถึงที่สุด และการปฏิวัตินั้นจะกระทำโดยชนชั้น กรรมกรแต่ฝ่ายเดียว ไม่ต้องมีแรงกระตุ้นหรือแรงผลักดันจากปัญญาชนหรือกลุ่มผู้นำ ทั้งนี้เพราะ ระบบเศรษฐกิจนายทุนในระยะที่สถานการณ์ถึงขีดสุดลงนั้นจะมีเหลือแต่ชนชั้นกรรมกรและ นายทุนเท่านั้น และชนชั้นนายทุนก็มีจำนวนน้อยลงมากเพราะแข่งขันกันเองทำลายล้างกันเอง ส่วนกรรมกรไต่หางานในสภาพอดอยาก แร่นแค้น ลำบากมาเป็นเวลานาน ก็เกิดความสำนึก ในความจำเป็นที่จะต้องปฏิวัติโดยไม่ต้องมีใครมาปลุกปั่น และยังมีทักษะความสามารถในวิชา ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่การปฏิวัติ ทั้งนี้มีพรรคการเมืองของชนชั้นกรรมกรมาชี้นำ เป็นแกนนำ ให้การศึกษาทางการเมือง

4.6 ทฤษฎีการปฏิวัติของ วี.ไอ.เลนิน

วี.ไอ.เลนิน ถือว่าการปฏิวัติเป็นทางเดียวที่จะแก้ไขและปฏิรูปสังคมและ ถือว่าการปฏิวัติจะต้องมีการเตรียม มีการควบคุมมีการดำเนินการ เพื่อสร้างการปฏิวัติให้ เกิดขึ้น โดยมีชนชั้นนำหรือนักปฏิวัติอาชีพ เป็นผู้ผลักดันที่มีส่วนสำคัญในการดำเนินการปฏิวัติ กำหนดขั้นตอนการต่อสู้ โคนลมอำนาจรัฐ และสร้างสังคมใหม่ทดแทน ส่วนชนชั้นกรรมกรมาชีพนั้น ยังมีจุดอ่อน ไม่มีความรู้ความเข้าใจ และขาดความริเริ่มในการปฏิวัติ จึงต้องพึ่งผู้นำและการวางแผนจากผู้นำ ฉะนั้นชนชั้นกรรมกรมาชีพเป็นเพียงผู้สนับสนุนให้ความร่วมมือในการปฏิวัติ เมื่อการปฏิวัติสำเร็จเรียบร้อยแล้วจะมีการสถาปนาระบบเผด็จการของชนชั้น กรรมกรมาชีพขึ้น โดยมีชนชั้นนำเป็นผู้ปกครองดูแลชนชั้นกรรมกรมาชีพ

4.7 ทฤษฎีการปฏิวัติของ เหมาเจ๋อตุง

เหมาเจ๋อตุง ดัดแปลงทฤษฎีการปฏิวัติของมาร์กซให้สอดคล้องกับสถานการณ์

ของประเทศที่ยากจน ออนแอ ลาดัง โดยกำหนดให้ศูนย์กลางการปฏิวัติมาจากเมืองมาสุ
 ขนบท คัดสงครามประชาชน ไซยทศศาสตร์การสู้รบไร้ชนบทลอมเมือง แลวคอบ ๆ ยึดเมือง
 ในที่สุด เหมาเจอคง ถือว่าชาวนาเป็นชนชั้นปฏิวัติ และเป็นศูนย์กลางทางการเมือง ส่วนชนชั้น
 ที่ถือเป็นศัตรูของชนชั้นกรรมกร เช่น นายทุนชาติ นายทุนน้อย จะถูกล้างเขามารวมมือกันเป็น
 แนวร่วมชั่วคราวเพื่อการปฏิวัติ นอกจากนี้ เหมาเจอคง ยังสร้างความรู้สึกชาตินิยมอย่าง
 รุนแรง เพื่อปลุกค้ำพรรคปฏิวัติใหม่บพท และถือว่าการปฏิวัติสามารถเกิดขึ้น
 กับชนชั้นใดก็ได้ไม่ว่าเป็นตอง เป็นชนชั้นถูกกดขี่เสมอไป ขอให้พรรคปฏิวัติมีโอกาสได้ให้การ
 ศึกษาทางการเมืองเพียงพอเท่านั้น ปัจจัยอีกอย่างหนึ่งที่ไม่เป็นเหตุผลของมาร์กซ์ แต่มีอิทธิพล
 ต่อการปฏิวัติมาก คือ ความจำเป็นของสงครามครั้งสงคราม และการก่อการร้ายเป็นเวลานาน
 โดยไซกองทหารอาชีพของชนชั้นปฏิวัติ

4.8 ทฤษฎีความวุ่นวายพรคคอมมิวนิสต์

ว.ไอ.เลนิน ยึดหลักที่ความทุกข์ของการความเป็นผู้นำ และการจัดระเบียบ
 องค์การ โดยบุคคลที่มีความสำคัญในทางสังคม โดยปกติชนชั้นกรรมกรชาติที่ไม่มีอำนาจหรือ
 ความสามารถในการปฏิวัติด้วยตัวเอง ฉะนั้นการปฏิวัติจึงเป็นหน้าที่ของพรรคคอมมิวนิสต์
 หรือพรรคแห่งนักปฏิวัติอาชีพ จะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นตามปรารถนาของตน เนื่องจากพรรค
 คอมมิวนิสต์ เป็นหัวรวมของชนชั้นนำซึ่ง เป็นผู้ชี้เป้าใจสภาพความเป็นจริง มีความเข้าใจและ
 เชื่อมั่นในอุดมการณ์ ใ้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิวัติมาอย่างดี องค์การของพรรคคอม
 มิวนิสต์ร่วมกันอย่างแน่นแฟ้น สมาชิกมีความผูกพันกับหัวหน้ามีวินัย จงรักภักดีต่ออุดมการณ์และ
 ชนชั้นนำ

4.9 ทดักมีระชาธิปไตยแบบรวมอำนาจ

ว.ไอ.เลนิน นำปรัชญาทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมาประสมประสาน
 เขากับหลักการรวมอำนาจ เขาเสนอว่ากลาง หรือการรวมอำนาจเขาสู่พรรคคอมมิวนิสต์ ทดักมีระชา
 ธิปไตยแบบรวมอำนาจมีหลักการและวิธีการทางการเมือง คือ 1) มีการเลือกตั้งเจ้าหน้าที่
 ของพรรคคอมมิวนิสต์ทุกระดับตั้งแต่ระดับสูงสุดจนถึงระดับต่ำสุด 2) ให้เจ้าหน้าที่ของพรรค

ทุกระดับรายงานผลการปฏิบัติการของหนตอหน่วยงานของพรรคตามระยะ เวลาที่สม่ำเสมอติดต่อกันไป 3) กำหนดให้มีการเิระบววินัยในพรรคอย่างเข้มงวดกวคชั้น และให้ฝ่ายข้างน้อยอยู่ภายใต้ใตขางมาก และ 4) คำสั่ง หรือคำตัดสินหรือนโยบายของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานในระดับสูงยอมผูกพันกับเจ้าหน้าที่ในระดับต่ำถัดลงไป

4.10 ทฤษฎีจักรวรรดินิยม

วี.ไอ.เลนิน เห็นว่าลัทธินายทุนเมื่อเจริญถึงขีดสุดก็จะเป็นลัทธิจักรวรรดินิยมที่กดขี่ข่มเหง บีบบังคับ ซูตริค เอาผลประโยชน์จากแรงงานของพวกเมืองชั้น และพวกที่อยู่ในฐานะกึ่งเมืองชั้น ลัทธินายทุนในชั้นนี้ทำให้เกิดภัยสำคัญทางเศรษฐกิจ คือ ก่อให้เกิดการผูกขาดในเรื่องการเงินภายในประเทศ และต่างประเทศชั้น จนกระแสเงินตราหมุนเวียนไม่สะดวก ทำให้เกิดกฎการพัฒนาเงินทุนไม่เสมอภาค จึงเป็นเหตุให้พวกจักรวรรดินิยมต้องเข้าทำสงครามเพื่อแสวงหาเมืองชั้นมาเป็นขุมอำนาจของตนในการครองตลาดโลก และอาศัยเป็นแหล่งทำมาหากิน แต่ผลที่ตามมาบรรดาจักรวรรดินิยมจะต้องพินาศไปโดยชาวเมืองชั้นได้รับกำรสนับสนุนร่วมมือกันทำสงครามปลดแอกจากประเทศมหาอำนาจและประกาศอิสรภาพเป็นประเทศเอกราช

4.11 การสร้างระบบสังคมนิยมในประเทศเคียว

โจเซฟ สตาลิน เชื่อว่าลัทธิคอมมิวนิสต์จะสร้างขึ้นทุกมุมโลกโดยการปฏิวัติโคกต์ต่อเมื่อมีประเทศ "แม่" ของค่ายคอมมิวนิสต์เสียก่อน และกำหนดให้สหภาพโซเวียตเป็นเมืองแม่ เป็นฐานที่พลานับชบวนการคอมมิวนิสต์สากลเพื่อเป็นศูนย์กลางการขยายอำนาจขยายอิทธิพลไปยังประเทศอื่น ๆ ในการนี้จะต้องปรับปรุงประเทศสหภาพโซเวียตทั้งหมดโดยจัดระเบียบการปกครองให้พรรคคอมมิวนิสต์มีอำนาจมากที่สุด สร้างและขยายอุดมการณ์ลัทธิคอมมิวนิสต์ให้ก้าวหน้าอย่างมั่นคง พัฒนาอุตสาหกรรมให้เจริญก้าวหน้าเพื่อใช้เป็นฐานอำนาจในการขยายลัทธิคอมมิวนิสต์เข้าไปในส่วนต่าง ๆ ของโลกไคสะดวก

4.12 ทฤษฎีความขัดแย้ง

โจเซฟ สตาลิน ถือว่าลัทธิและสำคัญประการหนึ่งของความสัมพันธ์ระหว่าง

ชุมชนมนุษย์ ก็คือความขัดแย้ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภทด้วยกัน คือ 1) ความขัดแย้งระหว่างนายทุน กับชนชั้นกรรมาชีพ เนื่องจากนายทุนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต ใฝ่ผลประโยชน์จากการผลิต ส่วนกรรมกรผู้ออกแรงทางการผลิตกลับไม่ได้รับผลประโยชน์ใด ๆ ถูกกดขี่ขูดรีด จึงต้องพยายามทำลายล้างนายทุน 2) ความขัดแย้งระหว่างจักรวรรดินิยมและอาณานิคม อันเนื่องมาจากประเทศนายทุนแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากร และขยายอำนาจอิทธิพลทางการเมือง เข้าไปในประเทศอาณานิคม ทำให้ประเทศอาณานิคมเสียผลประโยชน์มาก และสูญเสียเอกราช จึงต้องพยายามร่วมมือกันต่อต้านจักรวรรดินิยม 3) ความขัดแย้งระหว่างประเทศจักรวรรดินิยมด้วยกัน โดยที่ประเทศจักรวรรดินิยมต้องแข่งขันกันเผชิญหน้ากันในประเทศด้อยพัฒนา เพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากร ยิ่งได้รับผลประโยชน์น้อยลงเท่าใดก็จะทำให้เกิดความขัดแย้งกันอย่างรุนแรง และเกิดการประท้วงประท้วง ทำลายล้างกัน ความขัดแย้งดังกล่าวนี้ถือเป็นหลักในการกำหนดนโยบายต่างประเทศของสหภาพโซเวียต

4.13 หลักการแห่งระบอบกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน

คาร์ล มาร์กซ ถือว่า ไม่มีเสรีภาพใดที่จะยอมรับได้ว่าเป็นเสรีภาพที่แท้จริง ตราบใดที่เอกชนเป็นเจ้าของเครื่องมือการผลิต เพราะจะเป็นเครื่องมือของการเอารัดเอาเปรียบมนุษย์ด้วยกัน การทำเหมนุษย์ด้วยกันมีเสรีภาพที่แท้จริง จะต้องยึดหลักที่ว่า ทรัพย์สินและปัจจัยการผลิตทั้งหลายเป็นกรรมสิทธิ์ของส่วนรวมของสังคม คือ เป็นของรัฐ จังหวัด องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และสหกรณ์ เป็นต้น ทรัพย์สินและปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ได้แก่ ที่ดิน เครื่องจักร เครื่องมือ โรงงาน ยกเว้นเครื่องมือการผลิตเล็ก ๆ น้อย เช่น มีด จอบ เสียม เป็นต้น ฉะนั้น เมื่อปฏิวัติสังคมนิยมแบบคอมมิวนิสต์ แล้วรัฐจะต้องยกเลิกทรัพย์สินส่วนบุคคล ยกเลิกทรัพย์สินในที่ดิน ยกเลิกสิทธิในการรับมรดก พร้อมทั้งรวมกิจการธนาคาร การคมนาคม และการขนส่งเข้าสู่อำนาจของรัฐ เราดำเนินการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และควบคุมเศรษฐกิจทั้งหมด

4.14 รัฐและการสูญสิ้นไปของรัฐ

คาร์ล มาร์กซ เห็นว่า ในสังคมนายทุนนั้น รัฐและปรากฏการณ์ทางสังคม เช่น ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ ศาสนา วัฒนธรรม เป็นเพียงเครื่องมือของชนชั้นที่เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตเพื่อใช้ปกครองชนชั้นอื่น อย่างไรก็ตามความขัดแย้งของชนชั้นจะนำไปสู่การปฏิวัติขจัดอำนาจรัฐแล้วเปลี่ยนการปกครองให้เป็นระบอบเผด็จการโดยชนชั้นกรรมาชีพ รัฐจึงกลายเป็นเครื่องมือสร้างสังคมระบบใหม่ โดยเข้าควบคุมบริหาร เศรษฐกิจเสียเอง พร้อมกับทำลายรากเงาสังคมนายทุนให้หมดไป จนกระทั่งไม่มีการเขารักเอาเปรียบ ไม่มีการขัดแย้ง ไม่มีชนชั้น ไม่มีการต่อสู้ระหว่างชนชั้น ในสภาพเช่นนี้จะมีการจัดสรรปันส่วนผลิตภัณฑ์หรือค่าตอบแทนตามหลักที่ว่า ทุกคนต้องทำงานตามความสามารถจะได้รับผลตอบแทนตามความจำเป็นของแต่ละบุคคล สภาพความขาดแคลนหรืออดอยากก็จะไม่มี ความเสมอภาค ภราดรภาพที่แท้จริงพร้อมทั้งสันติภาพ ความมั่นคงถาวรจะปรากฏขึ้น ในสถานการณ์เช่นนี้ พรรคการเมืองของชนชั้นกรรมาชีพจะกลายเป็น รัฐซึ่งเป็นเครื่องมือในการบีบบังคับทั้งหมด ความจำเป็นและจะสูญสลายไปอย่างสมบูรณ์ในที่สุด จะคงไว้เพียงกฎเกณฑ์อันจำเป็นของชีวิตบางอย่างรวมกัน ซึ่งเป็นลักษณะความประพาศ์แบบง่าย ๆ

4.15 ประชาธิปไตยแบบใหม่

โคกเคการที่อำนาจรัฐเป็นของเผด็จการประชาธิปไตยของประชาชน (People's Democratic Dictatorship) มีชนชั้นกรรมาชีพเป็นผู้นำและมีพื้นฐานอยู่บนแนวร่วมกรรมกร ชาวนา ปัญญาชน และอภิสัทธิชนชั้นกลาง อนุอย เพื่อทำลายชนชั้นปฏิกริยาและผูกคชิตต่อคานการปฏิวัติสังคมนิยม และเพื่อแก้ปัญหาคความขัดแย้งภายในระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์ เพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม และเป็นไปเพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน ปกป้องประชาชนให้สามารถทุ่มเทพลังให้กับการผลิตและสร้างชาติให้ประเทศสังคมนิยมโดยมีอุตสาหกรรม เกษตรกรรม วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมรูปใหม่ที่ก้าวหน้า รัฐบาลประชาธิปไตยแบบใหม่จัดระบบเศรษฐกิจ โดยให้รัฐเป็นเจ้าของธนาคาร อุตสาหกรรม ธุรกิจขนาดใหญ่ และจัดการควบคุมวิชากิจซึ่งเอกชนทำได้ แต่ยังไม่รับทรัพย์

ยังไม่ห้ามการผลิตแบบนายทุน ที่ดินยังคงเป็นกรรมสิทธิ์ของจวนนา ยกเว้นที่ดินของ เศรษฐี จะถูกริบเพื่อจัดสรรให้ชาวนาทำกิน ผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์ภายใต้นโยบายประชาธิปไตยแผน ใหม่นี้จะแสวงหาความนิยมจากประชาชนโดยเน้นหนักที่ชาวนา อบรมระ เป็นวินัยให้ทหาร เป็นพวกเดียวกับชาวนาคามลคтва "ทหาร คือ ปลา ประชาชน คือ น้ำ "

ขั้นที่ 4 การเขียนตารางวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือทางการเมือง

ในขั้นนี้ผู้วิจัยนำเอาคำนิยามของลัทธิการเมือง และหัวข้อเนื้อหาทางการเมือง
 41 จากขั้นที่ 3 มาเขียนเป็นตารางวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือทางการเมือง โดยคิด
 เป็นความถี่จาก ร้อยละ แขนงของ และหัวข้อเนื้อหาทุก ๆ หัวข้อเนื้อหา

ตารางวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือแต่ละฉบับมีชื่อของสำนักพิมพ์ออกชื่อผู้แต่งหนังสือ ผู้แปล
 ชื่อหนังสือ ผู้จัดพิมพ์ ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ จำนวนหน้า หรือโรงพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า
 และราคา เพื่อความสะดวกในการจำแนก และวิเคราะห์หนังสือแต่ละเล่ม

ขั้นที่ 5 การพิจารณาตารางวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือ

ผู้วิจัยนำตารางวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือที่ได้ตรวจสอบพิจารณาถูกต้องแล้วไปให้อ่าน
 จำนวน 5 คน ทอบ โดยให้อ่านหนังสือทางการเมือง จำนวน 1 เล่มที่ไม่เคยอ่านมาก่อน
 เลย แล้วให้วิเคราะห์หนังสือที่ตนอ่านนั้นว่ามีเนื้อหาเป็นหัวข้อใดบ้าง ตามเนื้อหาในตาราง
 วิเคราะห์ ก่อนทำการวิเคราะห์ได้ชี้แจงให้อ่านเข้าใจวิธีวิเคราะห์ก่อน จากนั้นนำผลการ
 วิเคราะห์ของผู้อ่านกับผู้วิจัยจากหนังสือเล่มเดียวกันมาเปรียบเทียบ เพื่อพิจารณาคุณภาพ
 ความต่าง ๆ ของตารางวิเคราะห์ ผลการเปรียบเทียบปรากฏว่ามีความใกล้เคียงกัน มี
 ความแตกต่างกันอย่างมากที่สุดไม่เกิน 2 ร้อยละ แขนง ในหัวข้อเนื้อหาบางหัวข้อซึ่งเป็นส่วน
 น้อยเท่านั้น จึงได้พิจารณาปรับปรุงสำนวนภาษาของคำนิยามหัวข้อเนื้อหาที่แตกต่าง
 ต่างกันนั้นทุกหัวข้อ เพื่อให้สามารถครอบคลุมความคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีลักษณะรวมในหัวข้อ
 เดียวกัน และสามารถสื่อความหมายได้ตรงกันยิ่งขึ้น แล้วนำไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย
 พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วจึงเขียนตารางวิเคราะห์ที่สมบูรณ์ไว้ทำการ

วิเคราะห์เนื้อหาหนังสือทางการ เมืองต่อไป¹

ตัวอย่างประชากร

การกำหนดลักษณะหนังสือเพื่อใช้เป็นตัวอย่างประชากรสำหรับนำมาวิเคราะห์ เนื้อหานั้น พิจารณาคัดเลือกมาจากหนังสือทางการ เมืองที่จัดพิมพ์ขึ้นระหว่างวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 ถึงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ.2518 และคัดเลือกเฉพาะหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับลัทธิ อุดมการ และทฤษฎีทางการเมืองเท่านั้น ซึ่งแยกออกเป็น 2 กลุ่มด้วยกัน คือ

1. หนังสือที่ผู้จัดพิมพ์เป็นนิสิตนักศึกษา จำนวน 39 เล่ม
2. หนังสือที่ผู้จัดพิมพ์ไม่ใช่ นิสิตนักศึกษา จำนวน 55 เล่ม

การแบ่งหนังสือออกเป็น 2 กลุ่ม เช่นนี้ เนื่องจากนิสิตนักศึกษามีบทบาทในการจัดพิมพ์หนังสือทางการ เมืองในช่วงระยะเวลาดังกล่าว จึงเห็นสมควรที่จะแยกวิเคราะห์หนังสือ ออกเป็นกลุ่มพิเศษ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นและแนวโน้มทางการเมืองกับ หนังสือที่จัดพิมพ์โดยกลุ่มอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ นิสิตนักศึกษา จากหนังสือแต่ละกลุ่มนี้ผู้วิจัยได้แยก วิเคราะห์หนังสือออกตามประเภทของผู้แต่ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ หนังสือที่ผู้ แต่งเป็นนักวิชาการ หนังสือที่ผู้แต่งไม่ใช่ นักวิชาการ และหนังสือแปล ทั้งนี้เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นทางการเมืองของผู้แต่งทั้ง 3 กลุ่ม

รวมเป็นหนังสือทั้งหมด 94 เล่ม เป็นตัวอย่างประชากรที่ใช้ทำการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมรายชื่อหนังสือทางการ เมืองจากรานจำหน่ายหนังสือ สำนักพิมพ์และ

¹ดูภาคผนวก ค ตารางวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือทางการ เมือง หน้า 266.

และห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ พร้อมทั้งรวบรวมรายชื่อหนังสือทางการ เมือง จากรายชื่อหนังสือของสำนักพิมพ์ รายชื่อหนังสือใหม่จากรวดาร และหนังสือพิมพ์ และจากบัญชีรายชื่อหนังสือที่พิมพ์ในประเทศไทยที่หอสมุดแห่งชาติได้รับ

ในการรวบรวมรายชื่อหนังสือทางการ เมืองนี้ ผู้วิจัยได้จกรายการต่าง ๆ ของหนังสือ ลงในบัตรแข็งขนาด 5"x7" บัตรละ 1 เล่ม รายการต่าง ๆ ที่ต้องประกอบด้วย ชื่อผู้แต่ง ผู้แปล ชื่อหนังสือ ผู้จัดพิมพ์ ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ หรือโรงพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า และ ราคา

เมื่อรวบรวมรายชื่อหนังสือได้ครบแล้ว ผู้วิจัยจึงได้ค้นคว้าศึกษาหนังสือจากห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ ห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์ และ หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ และหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร) สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และหอสมุดแห่งชาติ พร้อมกับชื่อหนังสือบางเล่มที่ไม่อยู่ในห้องสมุดต่าง ๆ หนังสือที่ค้นคว้ารวบรวมนี้ไว้สำหรับการศึกษาวิจัย

อนึ่ง ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย อ่าน และวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือที่กำหนดไว้ เป็นตัวอย่างประชากรทุกเล่มด้วยตนเอง

การวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือทางการ เมือง

ในการวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือ ผู้วิจัยกำหนดวิธีการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือทางการ เมืองที่กำหนดไว้จำนวน 94 เล่ม มาแยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1 หนังสือที่พิมพ์เป็นนิสิตนักศึกษาจำนวน 39 เล่ม แยกวิเคราะห์ตามประเภทของผู้แต่ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ

1.1.1 หนังสือพิมพ์แดง เป็นนักวิชาการ จำนวน 10 เล่ม

1.1.2 หนังสือพิมพ์แดงไม่ใช่นักวิชาการ จำนวน 17 เล่ม

1.1.3 หนังสือแปล จำนวน 12 เล่ม

1.2 หนังสือพิมพ์พิมพ์ไม่ใส่นักศึกษา จำนวน 55 เล่ม แยกวิเคราะห์

ตามประเภทของผู้แต่งซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ

1.2.1 หนังสือพิมพ์แดงเป็นนักวิชาการ จำนวน 31 เล่ม

1.2.2 หนังสือพิมพ์แดงไม่ใช่นักวิชาการ จำนวน 19 เล่ม

1.2.3 หนังสือแปล จำนวน 5 เล่ม

2. อ่านหนังสือแต่ละเล่มทีละเล่มตามลำดับอักษรผู้แต่ง การอ่านหนังสือแต่ละเล่ม ได้อ่าน 3 ครั้ง เป็นอย่างน้อย โดยครั้งแรกอ่านตลอดเล่มตั้งแต่นำจนจบพหุศดท้าย เพื่อจับใจความสำคัญของแต่ละบทตอนไปตามลำดับจนจบเล่ม การอ่านครั้งที่ 2 เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา และหาคะแนนเนื้อหาทางการเมืองที่มีอยู่ในหนังสือแต่ละเล่ม แล้วขึ้นคชระแน (Tally) ลงในตารางวิเคราะห์ในของหัวข้อเนื้อหาทางการเมืองที่มีอยู่ในเนื้อหาของหนังสือเล่มนั้นทุกครั้งพบ* การอ่านครั้งที่ 3 เพื่อตรวจพบทวนการขึ้นคชระแนจากการอ่านครั้งที่ 2 ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น หากหนังสือเล่มใดมีเนื้อหามาก และประกอบควยเรื่องต่าง ๆ มากก็จำเป็นต้องอ่านซ้ำอีก 1-2 ครั้ง เพื่อสามารถเก็บหัวข้อเนื้อหาของทุก ๆ ตอนในหนังสือนั้นได้อย่างครบถ้วน แล้วจึงทำบรรณทัศน์ของหนังสือ เขียนไว้ด้านหลังของตารางวิเคราะห์แต่ละเล่ม

3. รวมขึ้นคชระแนของหัวข้อเนื้อหาทางการเมืองของหนังสือแต่ละเล่มใส่ไว้ในช่องความถี่และหัวข้อเนื้อหาในตารางวิเคราะห์หนังสือ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเรียบร้อยและสมบูรณ์ของการวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือทุกเล่ม ผู้วิจัยจึงได้นำตารางวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือแต่ละเล่มมาตรวจทานการกรอกรายละเอียด

เกี่ยวกับหนังสือและการนับรอยคะแนน เพื่อความถูกต้องของจำนวนความถี่ทุก ๆ หัวข้อเนื้อหาทางการเมือง

จากจำนวนความถี่ที่รวบรวมได้จากการอ่านและวิเคราะห์หนังสือทั้ง 2 กลุ่ม ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ 2 วิธี คือ

1. หากค่าเฉลี่ยของจำนวนความถี่รวมของหัวข้อเนื้อหาแต่ละหัวข้อที่มีอยู่ในหนังสือแต่ละกลุ่ม คือจำนวนหนังสือทั้งหมดในกลุ่ม โดยนำเอาจำนวนความถี่ของหัวข้อเนื้อหาหัวข้อเดียวกันที่มีอยู่ในหนังสือแต่ละเล่มที่ปรากฏในตารางวิเคราะห์มารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนหนังสือทั้งหมดในกลุ่มนั้น ผลที่ได้คือค่าเฉลี่ยของความถี่ของหัวข้อเนื้อหาในเรื่องนั้นสำหรับหนังสือทั้งหมดในกลุ่ม²

การหาค่าเฉลี่ย ใช้สูตร

$$F = \frac{f_1 + f_2 + f_3 + \dots + f_n}{N}$$

$$= \frac{\sum f}{N}$$

F คือ ความถี่เฉลี่ยของหัวข้อเนื้อหาแต่ละหัวข้อ

$f_1, f_2, f_3, \dots, f_n$ คือ จำนวนความถี่รวมของหนังสือแต่ละเล่มที่มีเนื้อหาในหัวข้อเดียวกัน

N = จำนวนหนังสือทั้งหมดในกลุ่ม

2. หากการอยุ่ของจำนวนหนังสือที่มีเนื้อหาและ หัวข้อต่อจำนวนหนังสือแต่ละกลุ่ม โดยกำหนดว่าหนังสือในกลุ่มเล่มใดมีเนื้อหาในหัวข้อเดียวกันไม่ว่าจะมีความถี่เท่าใด ถือว่าเล่มนั้นมีเนื้อหาหัวข้อนั้นแล้ว โดยปริมาณ 1 หน่วยเท่าเทียมกัน เมื่อรวมจำนวนเล่มที่มีหัวข้อเนื้อหา หัวข้อใดคือจำนวนหนังสือในกลุ่มนั้นแล้วคิดเทียบเป็นร้อยละ³

²ดูภาคผนวก ง การคำนวณหาค่าเฉลี่ยและการอยุ่ หน้า 270.

³ดูภาคผนวก ง การคำนวณหาค่าเฉลี่ยและการอยุ่ หน้า 270.

การหาถรรพยะ ใช้สูตร $P = \frac{n}{N} \times 100$

P คือ รอยละของจำนวนหนังสือพิมพ์เนืองตามแต่ละหัวข้อ

n คือ จำนวนหนังสือพิมพ์ในกลุ่มที่สนใจในหัวข้อเดียวกัน

N คือ จำนวนหนังสือทั้งหมดในกลุ่ม